

Ольга Кучма

доктор юридичних наук,
професор кафедри трудового права
та права соціального забезпечення
Київського національного університету
імені Тараса Шевченка
(м.Київ, Україна)
okuchma@ukr.net

ORCID 0000-0002-2206-3286

ВПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА МІГРАЦІЮ ТА ЗАЙНЯТІСТЬ

Пандемія коронавірусної хвороби COVID-19 внесла корективи у різні аспекти життєдіяльності людини, суспільства, держави. Не винятком стали і міграційні процеси. Для зменшення поширення коронавірусної хвороби керівництвом держав приймалися заходи, серед яких і закриття кордонів та повернення частини іноземних працівників на батьківщину. Наслідком цього стали недостача робочої сили в країнах, куди їздили на заробітки працівники та збільшення кількості незайнятого населення в країнах, куди повернулися працівники.

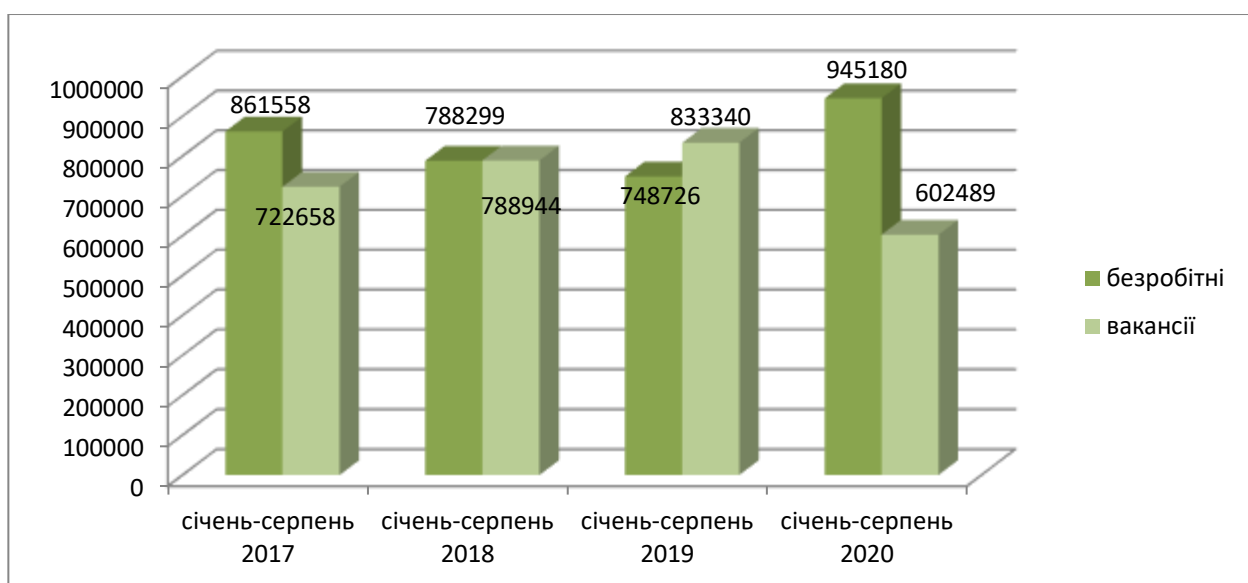
Відповідно до статистичної інформації Державної міграційної служби України [1] спад кількості виданих дозволів на імміграцію за останні п'ять років спостерігається саме у 2020 році. Аналітика наведена у таблиці 1.

Таблиця 1. Динаміка виданих дозволів на імміграцію за 2016-2020 роки			
Рік	Станом на	Кількість виданих дозволів	% динаміки
2016	30.09.2016	10448	
2017	29.09.2017	10991	105,20
2018	28.09.2018	10176	92,59
2019	27.09.2019	9855	96,85
2020	25.09.2020	8990	91,22

Зрозуміло, що не тільки пандемія впливає на кількість бажаючих іммігрувати, проте у 2020 році це була однією із причин, що вплинула на міграцію у світі.

За інформацією Державного центру зайнятості у січні-серпні 2020 року в Україні кількість осіб які мали статус безробітного суттєво збільшилась, порівняно з аналогічним періодом минулого року [2]. Динаміку кількості осіб, які мали статус безробітного протягом 2017-2020 років та вакансій відтворено у діаграмі 1.

Діаграма 1. Кількість безробітних та вакансій за 2017-2020 роки

Збільшення незайнятого населення покращило становище із скороченням вакансій, хоча пропозиція по заробітній платі (в Україні, зокрема) у країні, з якої приїхали працівники, нижчі, ніж за кордоном, і частина працівників, які повернулися з-за кордону не погоджується працювати та чекає можливості повернутися на закордонну вакансію.

Непередбачувана ситуація з пандемією коронавірусу COVID-19 змусила роботодавців шукати можливості для ведення бізнесу, з врахуванням відтоку робочої сили. Для робіт, які можуть виконуватись дистанційно, пандемія прискорила модернізацію та диджиталізацію процесів, які дозволяють безпосередньої присутності працівника на території роботодавця виконувати роботу, без зниження її якості.

Проте, не всі роботи можуть бути виконані дистанційно (наприклад, збір полуниці). І саме це стало викликом для роботодавців та підставою переглянути внутрішню фінансову політику роботодавця на предмет здійснення витрат на розробку та впровадження автоматизованих процесів, які дотепер виконувались вручну.

З однієї сторони це позитивно відобразиться на веденні бізнесу і роботодавці не будуть такими вразливими при наступі пандемії, як коронавірусної хвороби COVID-19 так інших хвороб. Але є і інша сторона: чим більше автоматизації у виробничих процесах, тим менше робочих місць, що тягне за собою збільшення кількості незайнятого населення з відповідними наслідками (збідніння населення, збільшення злочинності тощо). І це вже створює виклики для держави, яка має дбати за розвиток економіки і підтримку бізнесу, який буде створювати нові робочі місця з конкурентоспроможними умовами праці та заробітною платою, що в свою чергу збільшить надходження по податках і ЄСВ.

Список використаних джерел:

1. Щотижневі показники діяльності станом на останній тиждень вересня 2016-2020 років / Державна міграційна служба України URL: <https://dmsu.gov.ua/diyalnist/statistichni-dani/shhotizhnevi-pokazniki-diyalnosti.html> (дата звернення 13.10.2020)

2. Аналітична та статистична інформація за січень-серпень 2018-2020 роки / Державна служба зайнятості URL: <https://dcz.gov.ua/analitics/68> (дата звернення 13.10.2020)